

1. Als de hoop verdwijnt...

In de Amerikaanse staat Maine ligt een stadje met de naam Flagstaff. Of eigenlijk moet ik zeggen: 'Er lág een stadje met die naam.' Want wat gebeurde er, nu zo'n tachtig jaar geleden? De bewoners van het stadje kregen de onthutsende mededeling dat Flagstaff zou gaan verdwijnen. Er zou een dam worden gebouwd in de rivier die door het stadje stroomde en op de plaats waar Flagstaff lag zou een enorm stuwmeer komen. Het stadje zou dus letterlijk ten onder gaan. En die rivier, toeval of niet, heet de Dead River, de Dode Rivier. Je begrijpt wel wat de reactie was. De bewoners kwamen in opstand en lieten zich niet zomaar verjagen. Eerst was er nog hoop dat zij dit heilloze plan zouden kunnen tegenhouden. Maar het plan ging toch door. En vanaf het moment waarop dat definitief was, dus vanaf het moment dat de hóóp verdween, gebeurde er ook iets met Flagstaff. Niemand deed meer iets om het plaatsje mooi te houden. Afladderende deuren werden niet meer geveerd, lekkende dakgoten werden niet meer gerepareerd, gaten in de straten en wegen werden niet meer opgevuld, gras werd niet meer gemaaid, alle energie om nog iets te doen was verdwenen. Hoop heeft te maken met de toekomst. Als die toekomst weg is, is ook de hoop weg. En als de hoop weg is, dan wordt het leven hier en nu dof en grauw en lelijk.

2. Wat is je bron van hoop?

Hoop heeft meestal te maken met vooruitgang, verbetering, vernieuwing. Als je jong bent, zit je meestal boordevol hoop. Je hoopt dat het goed gaat op school, dat je leuke vrienden zult hebben, dat je daarna naar een mooie andere school kunt, dat je een goede opleiding mag gaan volgen en dat je daarna een leuke baan vindt. Je hoopt misschien op een relatie, en later op een huis, misschien een gezin. Eigenlijk ben je een groot deel van je leven aan het opbouwen. Je investeert in 'later'. 'Later als ik groot ben', dat gaat eigenlijk nog héél lang door. Ook als je veertiger of vijftiger bent, kun je nog steeds bezig zijn met opbouw van je loopbaan, nog steeds kun je een verlangen hebben om je dromen te verwezenlijken. Joe Biden had zelfs nog graag een tweede termijn als president gekregen, hij zou dan daaraan begonnen zijn op zijn 82e. Maar in ieder leven komt er een keer een omslagpunt. Of, beter gezegd: er komen omslagpunten. Bepaalde dromen moet je gaan loslaten, terwijl je andere dromen nog lang kunt koesteren. Op een bepaald moment zie je het bijvoorbeeld niet meer zitten om nog een nieuwe opleiding te gaan doen, maar je zou nog wel binnen je werkkring promotie willen maken. Alleen: het aantal omslagpunten neemt toe. Vroeg of laat komt de Dead River dichterbij. Er komt een moment dat je beseft: 'Ik ben niet meer aan het opbouwen, ik ben op de weg omlaag.' Daar willen we liever niet over nadenken. Het zit ook totaal niet in de westerse cultuur om daarbij stil te staan. In onze samenleving draait alles om vooruitgang, groei, opbouw, daarom is er een enorm jeugdigheidsideaal. Iedereen wil jong zijn, jong blijven, jong overkomen. Maar de omslagpunten komen toch. Steeds meer. En dan, wat betekent 'hoop' in die fase van je leven?

Je denkt misschien: 'Dat is voor mij nog heel ver weg.' Maar dat hoeft niet zo te zijn. Je kunt een ziekte blijken te hebben, die niet meer zal overgaan en waarvan je weet dat die je steeds meer zal gaan belemmeren. Je kunt vastraken in je studie of in je werk en niet goed weten hoe het verder moet. Er kan zoveel gebeuren wat je leven voorgoed een wending geeft. En als je pas ná al die omslagpunten gaat nadenken over de vraag wat voor jou bronnen van hoop zijn, dan kan het weleens te laat zijn. Te laat om iets op te bouwen. Het is wijs om in je goéde jaren na te denken over wat je hoop geeft, en waarom dat zo is.

3. God wil wonen bij de mensen, dat geeft hoop!

Vandaag hebben we gelezen uit 1 Koningen 8. En ik heb me afgevraagd: heeft dit gedeelte nou iets te zeggen over hoop? Raakt dit bijbelgedeelte het thema van dit weekend? Ik denk het wel, heel duidelijk! Want wat is de situatie hier? Koning Salomo heeft de tempel laten bouwen. God Zelf had hem daarvoor geroepen. En nu is de tempel klaar. Zeven jaar is er aan gewerkt. En Salomo laat nu de ark van God overbrengen vanuit de oude stad van Jeruzalem, omhoog naar de Tempelberg. Die ark – je

zou kunnen zeggen – dat was de troon van God. De HERE Zelf had het gezegd: 'Daar wil Ik wonen, tussen de cherubs', de twee engelfiguren op het deksel van de ark, met hun vleugels uitgestrekt naar elkaar. De ark is zonder enige twijfel het meest heilige voorwerp dat Israël in die tijd kent. Vol eerbied wordt de ark gedragen door de priesters, precies zoals het is voorgeschreven in de wet, de tora. Zo wordt de tempel ingewijd. En ter gelegenheid van die inwijding worden zóveel offers gebracht, dat het aantal offerdieren niet te tellen is. Het is een eerbetoon aan God. Kosten nog moeite worden gespaard om de Schepper van hemel en aarde hulde te brengen. Salomo laat deze inwijding samenvallen met 'het feest in de zevende maand', staat er in vers 2. Die maand wordt hier de maand Ethanim genoemd, later in de Bijbel heet dit de maand Tisjri. Het is het najaar, half september tot half oktober, dus nú eigenlijk. En dat feest is het Loofhuttenfeest. Het is een heel mooie en symbolische keuze van Salomo om de tempel juist op dit feest in te wijden. Want het Loofhuttenfeest herinnert aan de tocht door de woestijn, veertig jaar lang, vanuit Egypte naar het Beloofde Land. Die tocht vond plaats vier eeuwen eerder. Maar je zou kunnen zeggen: pas op dit moment is de vestiging van Israël in het Beloofde Land voltooid. Tot op dit moment stond de ark nog steeds in een tent. En trouwens, de 'tent van ontmoeting' de oude tabernakel, wordt ook meegenomen naar de nieuwe tempel. Zo staat het in vers 4. Pas nu komt de functie van die tabernakel helemaal te vervallen. Vanaf nu heeft de HERE een vaste woonplaats in Jeruzalem. Dit is de dag van

een nieuw begin, een nieuw begin vol hoop!

En dan staat er in vers 10 en 11 iets heel opmerkelijks.

'En het gebeurde, toen de priesters uit het heiligdom gingen, dat de wolk het huis van de HERE vervulde.

Vanwege de wolk konden de priesters niet blijven staan om dienst te doen, want de

heerlijkheid van de HERE had het huis van de HERE vervuld.' Zie je dat? Er staat niet: 'een wolk', nee: 'de wolk'. Dit is de wolk die het volk Israël ook vierhonderd jaar eerder zag, de wolkkolom die hen voorging door de woestijn. Als de wolkkolom in beweging kwam, moest het volk optrekken. Als de wolkkolom tot stilstand kwam, moest het volk zijn tenten opslaan. Diezelfde wolk is er opnieuw, vier eeuwen later. En die wolk daalt neer, die wolk komt hier nu echt tot rust, die wolk vervult de nieuwe tempel. 'Vanwege de wolk konden de priesters niet blijven staan om dienst te doen,' lezen we in vers 11, 'want de heerlijkheid van de HERE had het huis van de HERE vervuld.' De 'heerlijkheid van de HERE', dat is een heel bijzonder begrip in de Bijbel. Die heerlijkheid, dat is Zijn majesteit, Zijn enorme grootsheid, Zijn glans, Zijn glorie. Ging het gepaard met een lichtglans? Dat zou goed kunnen, maar wéten doen we het niet. Het Hebreeuwse woord voor 'heerlijkheid' is 'kabood' of, beter uitgesproken, 'kavood'. Letterlijk betekent dat woord 'gewicht'. De priesters voelen hier het 'gewicht' van God, Zijn 'zwaarte', en zij kunnen niet in de tempel blijven, zij moeten de tempel verlaten, zó groots is God, zó heilig, zó krachtig is Zijn aanwezigheid. In 2 Kronieken 5 wordt ditzelfde verteld, maar daar lezen we nog een opmerkelijk detail. Wanneer daalt die wolk neer in de tempel? Dat is, als het volk gezongen heeft voor God. Als het is uitgebroken in één grote lofzang. 2 Kronieken 5:13, daar staat dit: 'Het gebeurde nu, toen zij eenparig op de trompet bliezen en toen zij zongen door met een eenparige stem een lied te laten horen om de HERE te prijzen en te loven, ja, toen zij de stem verhieven met trompetten, met cimbalen en andere muziekinstrumenten, en toen zij de HERE prezen met de woorden: "Voorzeker, Hij is goed, want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig", dat het huis, het huis van de HERE, met een wolk vervuld werd.' Ik vind dat zó mooi! Als wij samen zingen, je zou kunnen zeggen: dan doet dat iets met God. Hij troont op de lofzangen van Zijn volk. Hij reageert op dat geweldige koor van al die duizenden mensen, en Hij daalt neer in de wolk. Voor koning Salomo moet dit een enorm emotioneel moment zijn geweest.

Want wat hier gebeurt, dat kende hij alleen uit de geschiedenisboekjes, uit de verslagen van Israël in de woestijn. Toen de tabernakel was voltooid, onder leiding van Mozes, toen was ditzelfde gebeurd. Het staat in Exodus 40: 34 en 35: 'Toen overdekte de wolk de tent van ontmoeting, en de heerlijkheid van de HERE vervulde de tabernakel, zodat Mozes de tent van ontmoeting niet kon binnengaan, omdat de wolk daarop bleef en de heerlijkheid van de HERE de tabernakel vervulde.'

En weet je, als je nu vraagt wát een bron is van hoop, dan is dit een bron van hoop! Waarom? Omdat God Zélf blijkbaar wil wonen tussen de mensen. Omdat de Schepper van hemel en aarde ons als mensen niet aan ons lot overlaat, maar het belangrijk vindt om bij ons te zijn, niet zomaar éven, maar permanent. Als je daarover nadenkt, dan kún je daar niet bij! De Heer van het heelal... Heb je een klein beetje op je netvlies hoe groot het heelal is? Dat ons hele zonnestelsel in het totale heelal maar een stofje is? En nu is hier de Koning van de kosmos Zélf aanwezig! Hij daalt neer op aarde, zó concreet, dat je de plaats vandaag de dag nog steeds kunt aanwijzen. Nu staat er de gouden Rotskoepel, een islamitisch heiligdom. Die plek is het. Dáár is God neergedaald.

4. In Jezus daalde God opnieuw naar ons neer

God laat ons niet aan ons lot over. Hij wil bij ons wonen. Dat is zo'n onvoorstelbaar mooie, en vooral hoopvolle boodschap! Maar tegelijk zou je kunnen denken: 'Ja, dat was toén... Maar die tempel is er niet meer. Deze tempel is verwoest door de Babyloniërs, in 586 voor Christus. Later is er weer een tempel gebouwd, maar ook die is verwoest, door de Romeinen, in 70 na Christus. Klopt het dan nog wel, dat God woont tussen de mensen? En als dat nu niet meer zo is, waarom zou dit verhaal dan nu nog een bron van hoop zijn?' Ja, het klopt, de tempel is er niet meer. Maar we hebben ook dat indrukwekkende vers uit Johannes 1 gelezen, Johannes 1: 14: 'En het Woord (alles wat God te zeggen had) is vlees geworden (is mens geworden, met een menselijk gezicht) en Het heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader), vol van genade en waarheid.' Zie je dat? Hier komt het terug, dat woord 'heerlijkheid'. Gods glorie, Gods grootheid, Gods gewicht, Gods lichtglans, we hebben het gezien in Jezus Christus, de eniggeboren Zoon van God. Zal ik een paar momenten noemen? Op een bepaald moment ligt Jezus in een boot te slapen. De boot komt terecht in een vliegende storm. De discipelen doen wanhopig wat ze kunnen, maar de boot dreigt te zinken. Dan maken ze Jezus wakker, die opstaat en tegen de wind zegt: 'Zwijg, wees stil!' En het wordt volkomen stil. Dan staat er in Markus 4: 41: 'En zij vreesden met grote vrees en zeiden tegen elkaar: Wie is Deze toch, dat zelfs de wind en de zee Hem gehoorzaam zijn?' 'Wij hebben Zijn heerlijkheid gezien...' Of denk aan dat andere moment, Lukas 5, dat de discipelen de hele nacht gezwoeagd hebben om vis te vangen, en ze hebben niets gevangen. Helemaal niets. Maar Jezus zegt: 'Ga nu naar diep water en zet je netten uit.' Petrus sputtert, maar doet wat Jezus zegt, en in een mum van tijd zit er zóveel vis in de netten, dat er twee vissersboten voor nodig zijn en dat ze alletwee bijna zinken van de hoeveelheid vis. Petrus valt op zijn knieën en zegt: 'Here, ga weg van mij, want ik ben een zondig mens.' Hij voelt dat hij de aanwezigheid van Jezus niet aankan, net als die priesters in de tempel. De heerlijkheid van de HERE is té groot... Of denk aan weer een ander moment, bovenop de berg, waar Jezus naartoe geklommen is, samen met Petrus, Jakobus en Johannes. Opeens gebeurt er iets bijzonders, Mattheüs 17: 2: 'En Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd; Zijn gezicht straalde als de zon en Zijn kleren werden wit als het licht.' Dan is er een wolk, ook daar is een wolk! En uit die wolk klinkt een stem: 'Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb; luister naar Hem!' 'Wij hebben Zijn heerlijkheid gezien...' Maar weet je wanneer die heerlijkheid ook te zien was? In de Bovenzaal, waar Jezus het Pascha vierde met Zijn leerlingen. Daar pakte hij een schaal met water, deed een witte doek om Zijn middel en begon de voeten van Zijn discipelen te wassen... Ook dáárin liet Hij het zien, Gods heerlijkheid. Die heerlijkheid, die zagen ze toen Hij het smeekte tot God, aan het kruis: 'Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze

doen.' En die heerlijkheid, die straalde van Hem af, toen Hij het uitriep: 'Het is volbracht!' Drie dagen later stond Hij Zelf in hun midden. De Gestorvene, maar nu: de Levende. 'Wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader, vol van genade en waarheid.'

5. Door de Geest blijft Hij onze Gids, altijd en overal

Waardoor kun je nou leven als een hoopvol mens? Uiteindelijk niet door de hoop op een mooie opleiding of een betere baan, niet door de hoop op een glanzende carrière, zelfs niet door de hoop op een lieve vriend of vriendin. Het is allemaal waardevol, maar het is ook allemaal omgeven met onzekerheid. Er is maar één echte Bron van hoop en dat is een God die wil wonen bij de mensen. 'Ja,' denk je misschien, 'maar ook Jezus is niet meer hier, niet meer op deze aarde.' Dat is ook zo, en daarom is het zo onvoorstelbaar mooi en waardevol dat Hij in een andere gedaante weer teruggekomen is, in de gedaante van de Heilige Geest. Jezus zegt in Johannes 14: 15-17: 'Als u Mij liefhebt, neem dan Mijn geboden in acht. En Ik zal de Vader bidden, en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u blijft tot in eeuwigheid, namelijk de Geest van de waarheid, Die de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet, maar u kent Hem, want Hij blijft bij u en zal in u zijn.' Zó, door de Heilige Geest, blijft Jezus Zelf bij ons. Want Hij zegt het niet voor niets, in Mattheüs 28: 20, de tekst die we hoorden aan het begin: 'En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld.' Diezelfde Heer en Heiland, Jezus Christus, van wie we de heerlijkheid gezien hebben, is onze Gastheer als we volgende week het Heilig Avondmaal mogen vieren. Als je daarover nadenkt, gaat het je duizelen. Hij wil zó dichtbij komen, dat je Hem kunt aanraken. Nee, meer nog, Hij wil zó dichtbij komen, dat je Hem in je op kunt nemen. In de tekenen van brood en wijn wil Hij je duidelijk maken dat Hij één wil worden met jou, dat Hij in je wil wonen en in je wil werken. God wil wonen bij de mensen. Hij is neergedaald, in de wolk, in de tempel. Hij is neergedaald, in de gestalte van de Zoon. Hij is neergedaald, op Pinksteren, toen Hij de Heilige Geest uitstortte op Zijn leerlingen. We hebben Zijn heerlijkheid gezien, en we zullen die heerlijkheid blijven zien. Op allerlei manieren laat Hij het merken: 'Ik ben bij je. Ik laat je niet los.' Hoe laat Hij dat merken? Weet je, heb het daar straks maar over, bij de koffie. Wissel maar uit: 'Hoe merk jij dat Hij met je meegaat, dat Hij bij je is?' Want daarvoor zijn we samen gemeente. Om te delen wie God voor ons is, en om samen Hem groot te maken. Er is hoop, zelfs als in jouw leven de Dead River in aantocht is, en alle huizen om je heen er verwaarloosd bij liggen. Want God Zelf is neergedaald, en Hij woont bij de mensen. Een poosje geleden zat ik te praten met een paar goede vrienden. Ze zijn oprecht geïnteresseerd, maar zelf niet gelovig. En ze vroegen mij: 'Hoe zie jij dat, hoe kijk jij naar de toekomst?' Ik dacht daarover na en toen zag ik in mijn gedachten een berglandschap voor me. Ik was daar aan het wandelen. En hoe is dat in de bergen? Dan zie je in de verte mensen lopen langs een rotswand. En je denkt: 'Hoe moet ik nou ooit daar komen?! Dat kan nooit! Ik zou niet weten via wat voor route je op die plek kunt komen. En ik zou ook niet weten hoe je langs zo'n steile wand kunt lopen.' Maar als je het pad volgt, dan ga je via allerlei kronkels, en je komt er toch. Aan zo'n pad zat ik te denken, en dat vertelde ik hun. Ik zei: 'Op dat pad ben ik nooit alleen. Geen seconde. Want God gaat met me mee, stap voor stap, als de grote Gids, als mijn Begeleider, en ook mijn allerbeste Vriend. Een aanbiddelijke Vriend, dat zeker, ik aanbid Hem. En ik deel ook alles met Hem. Al zouden mensen om me heen wegvallen, Hij blijft altijd naast me lopen. En met Hem kom ik langs elke rotswand en over elke bergkam, tot we samen bij de grens komen, de grote grens tussen tijd en eeuwigheid, en óók dan gaat Hij mee, die grens over. Hij zal er altijd zijn, Hij zal me nooit ontbreken.' Mijn vrienden en ik, we waren samen stil. En één van hen zei: 'Wat mooi. Hij zal je nooit ontbreken. Dat is jaloersmakend.' Het zijn echt zulke lieve mensen. Ik gun het hen van harte om met diezelfde Gids hun pad te gaan lopen. Hoopvol leven. Dat is het, als je weet dat God Zelf is neergedaald, dat Hij Zijn heerlijkheid heeft laten zien. Geloof in Hem. Vertrouw op Hem. Hij zal je nooit ontbreken. Amen.